

თბილისი: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., კვარტალში—3 კაპ., ფასი განცხადებისა: პირველი სტრიქონი „პერიტი“ პირველ გვერდზე—10 კ. მეორეზე—5 კაპ.
საგარეო და დასაბუთებული განცხადებანი მიიღება: „შობის“ და „ცნობის“ ფურცლის „რედაქციაში“ № 27. წერა—კითხვის გამაგრ. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა აზნაურთა-სკოლაში (ქუჩაშვიტის ეკლესიის პირდაპირ).

ბელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბუთებული წერილები რედაქციის სახელმძღვანელო უნდა გა-
მოგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმების გარდა,
11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
კადასტრის კანტორა იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტოუზოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Побисъ-Пурцели“—„Моამბე“. ტელეფონი № 372.

15 თებერვალს ქუთაისში გადამცემალა
ნინა სვიმონის ასული მესხი.
პანაშვილები: დილის 12 საათზე და საღამოს 7 საათზე. გარდაცვალბულის
გვამს გაასვენებენ სოფ. რიონში კვირას, 18 თებერვალს, დილის 9 საათზე.
(2—1)

„საგარეო“ და „ცნობის“ ოფიციალური
რედაქციაში წელიწადში: ქალაქ გარდა მცხოვრებთათვის 11 მან., ქალაქ-
ისის მცხოვრებთათვის 10 მანეთი. ფასის განაწილება: ხელის მოწერის
6 მან.—ქალაქ გარეთ ხელის მოწერითათვის, ტფილისელ ხელის მო-
წერის 5 მანეთი. შემდეგ წარდის 1-ლს 3 მან. და ენგლისთვის 1-ლს
5 მანეთი.
„ცნობის“ ოფიციალური (ცალკე—წელიწადში 6 მან., ნახევარ წე-
ლში 4 მან. და თვეში 75 კაპ.).

ქუთაისის არქისკოპოს საზოგადოების თესტრში და დარბაზში
საგარეო, 20 თებერვალს,
კენიას ნანა დავითის ასულს ჩოლაყაშვილის თაოსნობით
დრამატული საზოგადოების და არტისტთა დასახმარებელი ფონდის სასარგებლოდ გაზარ-
თული იქნება წარმოდგენა და ბალი:
I. რუსულად **ზანუზა** კომ. ა. ცაგარლისა (1-ლი და მე-2 მოქმ.)
წილობას მიიღებენ: ქ.კ. გაბუნია-ცაგარლისა, ჩერქეზიშვილისა, ტასო აბაშიძე;
ბ.ბ. აბაშიძე, გუნია, გედევანოვი, შათირიშვილი კანდელაკი და სხვ.
II. რუსულად **დროებითი სიყვარული** კომ. 2 მოქ.
მიიღებენ: ქ.კ. პაპოვისა, ხატისოვისა; ბ.ბ. ოპოინინი, ტატოშვილი და ვეიშანი.
III
ცოცხალი სურათები
დადგმული ბ. ა. ო. შამინოვის-მიერ.
წილობას მიიღებენ: ქ.კ. კნ. მ. ტ. ბარათაშვილისა, კნიაჟ. ნ. ა. აფხაზისა, მ. ს. წერეთლისა, თ. გ.
სა, ე. ს. წერეთლისა, ე. დ. ჩოლაყაშვილისა, ი. დ. ფალავანდიშვილისა, ქ.წი. გ. ს. შამინოვისა,
კნიაშისა, ა. ი. კაბენინისა, ა. ე. იოსელიანისა, კნიაჟ. თ. გ. ბაგრატიონ-მუხრანსკისა, ქ.წი. მ. ა.
მუხრ. კნიაჟ. ს. ზ. ჭავჭავაძისა, ქ.წი. ა. დ. ჩიჩხაძისა და თავ. ი. დ. აბხაზი.
IV
წარმოდგენის დასასრულ არტისტ. საზოგად. დარბაზში გაიმართება
ბალი
წარმოდგენის დასწყისი 8 ს., ბალის 12-ზე.
ლოშადი ყველა გაყიდულია.
დანარჩენი ბილეთების ყიდვა შეიძლება ქართულ თეატრის კასაში.

ტფილისის კერძო
მკურნალთა
თბილისის მიხეილ გადამავანოვილისა.
ქვეს იღებენ ყოველ დღე, კვირა უქმე-
ების გარდა,
დღით:
ჭიჭინაჟი—კბილის სხეულებანი 8—
11 საათამდე.
ა. გედევანიშვილი—ნერვების და
ქვეტრინით—9—10 ს.
მუღინი—უფრის, უფრის და ცხვირ-
ის 11 საათამდე.
ახალშენიშვილი—კბილის სხეულებანი
2 საათამდე.
მარტოუზოვი—თავის 11—12 ს.
ქაიშ. მ. ს. პაქაძე-ბავშვების 11—12 ს.
გედევანიშვილი—ნერვების და შინა-
ის 2—1 საათამდე.
მარტოუზოვი—სადენტაჟი—121/2
საათამდე, სამშობლობით 3—4 საათამდე.

დეკლარაცია

(რუსეთის დეკლარაცია საგარეო-საზოგადოებრივი)
14 თებერვალს.

მოსკოვი. მეურნეობის კრებამ სურვი-
ლი გამოთქვა, რომ წყარო კრედიტისა-
თვის დაწესებულ იქნას შემნახველი კას-
სები ან სახელმწიფო ბანკის შემწეობით,
ან საერთო-საეროზო, საოპოლიტიკო სესხის
გამოცემით.

ასტრახანი. ვოლგა გაიწმინდა ყინუ-
ლისაგან ასტრახანის ზევით 20 ვერსტის
მანძილზე.

ბუხარასტი. სამინისტრო შესდგა: სტუ-
რბა—პრეზიდენტი, გარეშე საქმეთა მინი-
სტრი და დროებითი სამხედრო მინისტრი;
აუროელიანი—შინაგან საქმეთა მინისტრი;
სტრეჟკო—იუსტიციის მინისტრი, ბრატიანი
—საზოგადო საშუალოთა მინისტრი; გარენი
—საერო განათლების მინისტრი, პალოდი
—ფინანსთა მინისტრი და მისიორი—სახელ-
მწიფო ქონებათა მინისტრი. ახალმა მინი-
სტრებმა ფიცი მიიღეს.

შანაი. პეკინიდან იტყობინებინ, რომ
ვალდებულნი მძინება გასცა დამსჯელ ექსპე-
დიციების შეჩერების შესახებ.

ქანაი. კონსულმა შეატყობინეს მთა-
ვარს გიორგის, რომ სახელმწიფოთა წარ-
მომადგენლებს რომში გადამწვერით უარ
ჰყონ მთავრის წინადადება კრიტის კუნძუ-
ლის საბერძნეთთან შეერთებისა და უც-
ხოელ ჯარების ნაცვლად კუნძულზე სა-
ბერძნეთის ჯარების დაყენების შესახებ.

ბერლინი. საღამოს გაზეთები იტყობი-
ნებინ, რომ გერმანიის მოკავშირე სახელ-
მწიფოთა საბჭოს წარდგინა კანონ-პროექ-
ტი ჩინეთის ექსპედიციისათვის დამატებითი
კრედიტის—120,682,000 მარკის—გახსნის
შესახებ. კანონ-პროექტი ექსპედიციის სა-
განი ასე არის აღნიშნული: „სახელმწიფო-
ების ჩარევა ჩინეთის საქმეში წინეთაცთუ-
მე აუთჯობებსდა საქმეთა მდგომარეობას,
მაგრამ მეტად მძიმედ; ხოლო როდესაც
მთავარ-სარდლად დანიშნა გერმანიის წარ-
მომადგენელი, სამხედრო მოქმედებაში ერ-
თობა დამყარდა და კეთილი ნაყოფიც მა-
ღე მოჰყვა. დიდი ექსპედიციები ეხლა სა-
ჭირო აღარ იქნება და გაიგზავნება მხო-
ლოდ პატარა ექსპედიციები მშვიდობიანო-
ბის დასაცვლად. აჯანყების მოსპობა სა-
მოდ უზრუნველყოფილია, მაგრამ ვადის
აღნიშვნა ჯერ შეუძლებელია. საზღაურზე
მოლაპარაკების დროს ჩინეთზე გავლენის
გასაძლიერებლად საჭიროა ჩინეთში დატო-
ვებულ იქნას გერმანიის ყველა ჯარები“. ხარჯი
გამოანგარიშებულია 18 მარტამდე, მაგრამ
თუ საქმე უფრო ადრე გათავდა, მაშინ ეს
ფული დაზოგილი იქნება. გარდა ამისა, მთავრობა
თხოვლობს 100 ათას მარკას გერმანიის
საელორს დასაცვლად პეკინში.

ლონდონი. „დეილი ქრონიკლი“ იტ-
ყობინება, თუმცა ცნობის სინამდვილე-
ში თითონაც დაჯერებული არ არ-
ის, რომ კიტინერმა და ბოტამ
ერთმანერთი ინახულეს იმ პირობე-
ბის გამოსარკვევად, რომლითაც ბურები
უნდა დაჰმორჩილდნენ ინგლისს. ბოტას
24 საათის ვადა მიეცა, რომ მოელობარა-
კოს თავის ოფიცრებს ინგლისელთა პირო-

ბის შესახებ. სამინისტროს გუშინდელ
სხდომაზე ეითომ და ამ საგნის შესახებ ჰქო-
ნიათ მოლაპარაკება.

„ტიმის“-ი იტყობინება, რომ დევეტის
რაზმი შესდგება 500—800 კაცისაგან; გარ-
და ამისა დევეტს მისდევნენ დანარჩენი მისი
ჯარები და ჰერცოგის რაზმი კალვინიდან.
(საღამოს დეკლარაცია იხილე მე-4 გვერდზე)

ყურნალ-გაზეთებიდან

ამ დეკლარაცია ირანდელი დეპუტატი
რედმონდი ხელმოწერა დაკავთის პალატის წინა-
მძღვანელს ბაღფურს მეფის ამ განცხადების შე-
სახებ, რომელზედაც გუშინ გვეყენა მოყვანილი
ცნობა. ირანდელი დეპუტატი ჰქოთის ბაღ-
ფურს, გვირგვინის კურთხევის დროსაც წარმო-
სიტყვას მეფე ამ განცხადებას, თუ არა. ბაღ-
ფურსმა უპასუხა, რომ არა, არ წარმოიტყვას.
მაშინ რედმონდი ჰქოთის, ჰუიქროს თუ არა
მთავრობა ამ განცხადებიდან იმ სიტუაციის ამო-
შლას, რომელიც საწყენია კათოლიკების სარ-
წმუნეებისათვის. მე ჰინდად, —სიტყვა ბაღ-
ფურსმა, —არა ვარ სხენებულე განცხადების მო-
მხრე (ტაშის ცემა), მაგრამ რადგანაც ის არ
იქნება წარმოთქმული გვირგვინის კურთხევის
დროს, ამიტომ ამ საგანზე დაზარალებულნი
ნამე წლის განმავლობაში მანც მნიშვნელობა
ეკარგება. რედმონდი განცხადდა, რომ ის
არა კმყოფელად ამისთანა პასუხით და სანამ
მეფის ფიცი (განცხადება) შედგებოდა არ იქნება,
ის, რედმონდი, როცა პალატაში ახალი მეფე-
ისთვის ჯამაგირის დანიშნაზე იქნება კენჭის
ყრა, ყოველთვის წინააღმდეგი იქნება ამ ჯამა-
გირის მიცემის (ირანდელი დეპუტატი ტაშის სიტყ-
მენ და იცინიან). ამით გათავდა ამ საგანზე
დაზარალებული.

დასალოებით ერთი კვირის წინადა ინგ-
ლისის დეპუტატი პალატაში კენჭის ყრა მოხ-
და ირანდელის დეპუტატის დილანის წინა-
დადების გამო. დილანმა, რომელსაც გარეშე
საქმეთა მინისტრის ამხანაგმა ღორდმა კანბორ-
ნმა უარი უთხრა და პასუხი არ მისცა ჩინეთის
საქმეების გამო, მოითხოვა, რომ პალატამ უუ-
რადებდა მთავრობის მინისტრის ამხანაგის ქვე-
ვას, რაცაც შეუარსებოდას იქნება ხელის წარ-
მომადგენელს, დეპუტატს. დილანს, არა თუ
მთელი ოპოზიცია, თვით სამინისტროს დასის
წევრებიც კი მიემხრნენ. მოხდა კენჭის ყრა; დი-
ლანის წინადადება უარყოფილ იქნა პალატისა-
გან მხოლოდ 45 ხმის უმეტესობით, როდესაც
მთავრობის ყოველთვის 190 ხმის უმეტესობა
ჰყავს ხელზე. ბევრი მთავრობის მომხრე დეპუ-
ტატიც დილანის წინადადების მხარეს გადავი-
და. როცა ოპოზიციამ გაიგო, რომ მთავრობის
მომხრეების უმეტესობა ასე ძლიერ შემცირებუ-
ლი იქნა კენჭის ყრის დროს, ოპოზიციამ სა-
შინელი ტაშის-ცემა ასრეს. ამ გარემოებას მო-
ლოტიკურ წრეებში ჰქნია იმით, რომ მთა-
ვრობის მომხრე დეპუტატებსაც ბევრს არ მოს-
წონთ ეს განცხადება მინისტრების უზრდელო მო-
ქმევა დეპუტატებთან; ამას გარდა მეტად არ
მისწონთ ღორდ სოფსტერის ქმევა, რომელმაც
სამინისტრო თავის ნათესავეთი გაავსა. უნდა
ვიცოდეთ, რომ ღორდი კანბორნი, რომელიც
განცხადებაში მთავრობის ზნეობრივი დამარ-
ცებისა, —არის დიდი შვიდი ღორდის სოფ-
სტერის.

ირანდელი ყურნალ «ირანდელი»-ში
დაბეჭდილია შემდეგი ცნობები შესახებ სამხრეთ-
აფრიკის ამისა:

ინგლისის ისეთი სფერო იყო, რომელიც აქამდე ჯერ არ ჰქონდა გაზომილი და მერე ისე ჰქონდა გაზომილი. მაგრამ რამდენიმე ხანის შემდეგ, რაც ქვეყნის მართვა გამეფდა ჩემბერლენს და მის მმართველს ჩუგანდონს ხელში. ინგლისმა სხვა ადგილამ ჩუგანდონს დაუბრუნა და გაუქმდა მონღოლთა სამხრეთ-აღმოსავლეთის რეზიდენციის გადასახლება. ეგონა, რომ ერთი უფროსი მოუღებდა ამათ ბოლოს, მაგრამ ძალიან უფრო დასაწყისი და ისე მაგრამ დადგა, რომ ლამის დასრულდა. რასაკვირველია, რომ გაჭირვრულდეს, ეს დიდი სფერო, ბოლოს და ბოლოს, გადასახლება ბურგის, მით უმეტეს, რომ ეგრეთ წოდებული სხვა დიდი სფეროები უფრო ახლოს იყვნენ ამ ინგლისელი სფეროს უფრო ქვეყნის გამო; იმათ თითქმის ბევრი ამხანაგე საქმეები აქვთ თავში სხვადასხვა და სხვა სფეროებით სავსე, რომ ვადაც ბურგის უფროსი; ასე რომ ბურგის მხოლოდ თავიანთი იმედით უნდა ჰქონდეთ. თუმცა ბურგის ბევრი სხვადასხვა მოახდინეს, მაგრამ ჩვენ მანამ იმედი არ გვაქვს, რომ იმათ სხვადასხვა გამოარჩეონ. მაგრამ საქმე იმაშია, რომ მალე გათავადეს ეს უმეტესობა ბოლომდე წაიკრის დიდ, მძლავრ ინგლისთან—თუ არა? ინგლისურის ცნობების მიხედვით, სხვა ბოლო უნდა მოელოთ ბურგის, მაგრამ ასე ნამდვილად? ჯერ კიდევ საბედნიეროდ ჩემბერლენი თავისი დამატებითი დეპუტატების დეპუტატს უგზავნიდა ღირსეულობის, რა დეპუტატს, მტრის გულისად ნუ გვხვდა, ერთი მხრივ გამარჯვება; ხოლო ამ მტრების რიგებს, როგორც ვიცით, შინ თუ გარე, თუ არა აქვს. გარეშე მტრები, სწორედ უნდა ვაღიაროთ, უძლეურობა გამოადგინეს. წყლისა და ხრახუნის, რაც ჩემბერლენ-კურკული აქვთ—ამ ზღვის ღრმის, დროა, ეგვიპტის შევსებით, მაგრამ აქნაბის დღის შემდეგ არაფერი გამოიყვანა. ინგლისის მთავრობა უფრო შინაურ მტრებს ერიდება. მართალია, დიდი უმეტესობა ქვეყნის მართვისათვის, მაგრამ ვინ იცის, რას იზამს ეს უმეტესობა, როცა დაიწყება კამათები 1901 წლისათვის საჭირო ხარჯების შესახებ, მეტადვე მაშინ როდესაც მთავრობა მოითხოვს ახლანდელ ხარჯს, როგორც ამბობენ, 70 მილიონ გირანტს სტერლინგს, სამხრეთ-აღმოსავლეთის ომის ვითარება და სამთავროებთან. ბოლო დროს ისე მიდიოდა ამ ომის საქმე, რომ სწორედ არაფერი სჭერდა, ექნება მას როდისმე დასასრული თუ არა. ამ სწორედ მართვისათვის დასასრულებლად, რომ ომი მალე იქნება გათავადებული, რომ ბურგის უკანასკნელს დეპუტატს არაფერი, ი. ა. ანგერს ამ ბოლოს დროს გამოცხადებული დეპუტატები, გამარჯვება თუ ძეგლია, დეპუტატს შედგება რომ ადვილია და ჩვენ ხელდასრულებს. გასინჯეთ და დაუკვირდით დეპუტატის შინაარსს: ბურგის ამდენი მდენი ცხვარი, ძროხა და ხარი წავართვით. განა ბურგის მშვენიერება არაა? რად უნდა დეპუტატს ან ბოტას 155 ცხვარი? შემდეგ, დეპუტატს 300 კაცი და დარჩა, დარჩენი რაღა იქნა, ამაზე დეპუტატს ადარს ამბობს. დამარცხებაზედ ვერას ვიტყვით, რადგან დეპუტატს და ბოტას რომ ნადავლად მარცხებული არ იქნებოდნენ. მაგრამ ბოტასკან მარცხების გამოცხადება დასაწყისი არ არის, სინამდვილის მთავრობა იგივეა, როგორც არ გამოცხადებს ამ ცნობას. დეპუტატის შესახებ ბურგულ უარესი დეპუტატები მოსულა, ის სწორედ მოკლეს კიდევ, მაგრამ ნამდვილად დეპუტატს დღესაც ცუდს დებს აქვთ ინგლისელებს. ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ დეპუტატის თავის რაზმით ჯერ კიდევ ბურგულ ამხანაგებს ინგლისელებს: „ატრატ“, სული მოვიდა უფროა. ამის გათვალისწინებით ახსენებს, სინამდვილას ახლოს შესაძლებელი იქნება მთავარ სარდლის მატარებლის აფეთქება და იმისი ბავაჟის წართმევა და სინამდვილეს თავის რაზმით სულ მთლად ხელში არ ჩაიკაფებ. ასეა თუ ისე, ომს ჯერ კიდევ დასასრული არ უჩანს; ჯერ კიდევ ბევრი გირანტს სტერლინგი წაუვა ინგლისს ამ ომზე და ჯერ კიდევ ბევრი ინგლისელი გამოყვანილია წითელი-სიყვითლის სამხრეთ-აღმოსავლეთში.

◆ გაზრეობა იქნება, რომ ბურგის საქმე კახის საზღვრებში ახლა ისე ცუდად მიდის, როგორც ინგლისელები ამტკიცებენ. ბურგის რაზმმა, რომელიც ამას წინა უგზავნიდა იყო, წინ წაიწია კახეთისაკენ და ეჭვად ზრდის

აღბურტის ოლქში იმყოფება. კრადდის ახლა ბურგის დაუბრუნებელი რაზმი ინგლისელი ზატარა რაზმი. ბურგის ოლქში ახლა გაზრდის უმეტესობა ბურგის შეუერთდა.

◆ ამას წინა დეპუტატმა ამავი მოატანეს, რომ ტრანსკასპიის წარმომადგენელს დეტორ ლეილის ქურდებმა მოჭრა ჩემბერლენი, რომელიც ბევრი მნიშვნელობის მქონე პირი იყო. ესეა როგორც გაზრეობა იქნება, ამ ჩემბერლენში მძლიერი დეპუტატები კი არა, დეტორ ლეილის ქაღალდის ნივთები ეწყო თურმე. ქურდები ჯერ არ ადმოუხსნიათ. ეჭვი ინგლისელებზე აქვთ.

ახალი ამბავი

◆ ოთხშაბათს, 14 თებერვალს, კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტმა შემდეგი დეპუტატმა გაუგზავნა მიწა-მოქმედების დეპარტამენტის დირექტორს: „კეთილ ინებებთ და შუამდგომლობა გავგიწიეთ მინისტრის წინაშე მალე იქმნეს დამტკიცებული სამეურნეო საზოგადოების მიერ განზრახული კავკასიის გამოფენის პროგრამა და წესი. დაგვიანება, რადგანაც ცოტაა დრო დარჩა სამუშაოების შესასრულებლად, შეუძლებელ ჰყოფს ჯეროვნად მომზადდეს გამოფენის საქმე“.

◆ კვირას, 12 საათზე, ტფ. სათავადაზნაურო ბანკის სადგომში დანიშნულია კრება ქართველ სტუდენტების დახმარების საქმის მოსაწყობად. კომისია, რომელსაც ამ საქმის მხრუწველობა მიენდო, წარუდგენს კრებას თავის მოხსენებას და სასურველი ყველა თანამგზავობი შეგროვდნენ.

◆ როგორც გვატყობინებენ, სამშაბათს, 13 თებერვალს, მომხდარ სახალხო კითხვების კომისიის კრებაზე, სხვათა შორის, მომავალ სახალხო სახლზედაც ჰქონდათ მსჯელობა. როგორც მკითხველმა ლუქის, სახალხო სახლის აშენება მინდობილი აქვს ცალკე კომიტეტს, რომელიც შესდგება ლოთობის წინააღმდეგ საზოგადოებისა და სახალხო კითხვების მმართველ კომისიის წარმომადგენლებისაგან, ტფილისის გუბერნატორის თავმჯდომარეობით. ხსენებულ კომიტეტს დღემდე 13,000 მანეთამდე ფული შეუგროვებია, როგორც კომისიის თავმჯდომარე ბ. ნ. ა. ხუდადოვმა მოახსენა კრებას, და 300 კვად. საუ. მიწა ვერის ხიდის მახლობლად დაუთმოა ტფილისის საბჭოს, სადაც კომიტეტი მარტის პირველ რიცხვებიდან შეუდგება სახლის შენებას. კრების უმეტესი ნაწილი იმ აზრისა იყო, რომ კოლექტიური მოხსენება მისცენ ტფილისის საბჭოს, რათა ქალაქმა დაუთმოს სახალხო სახლისათვის ვერის მოედანი და მოედნიდან სასწორი გადატანილი იქნას უკვე დათმობილ ალაზე, ვერის ხიდთან, მტკვრის პირზე. ამ კითხვის გადაწყვეტა, ბ. ნ. ხუდადოვის წინადადებით, გადაიდგა შემდეგ კრებამდე.

◆ სამშაბათს, 13 თებერვალს, კავკასიის მთავარ-მართებელმა თავ. გოლიცინმა მეუღლითურთ ინახულა სამხედრო უწყების საფერწლო სკოლა, გამოვლამარაკა მოსწავლეებს, კმაყოფილი დარჩა მათი პასუხებით და სკოლის უფროსს გადასცა 50 მან. მოსწავლეთათვის დასარიგებლად.

◆ ტფილისის კომენდანტი გენ. რეიტერი დაბრუნდა ტფილისში და შეუდგა სამხალხურის ასრულებას.

◆ ტფილისის მე-III საპოლიციო ნაწილის ბოქაული თ. სიდომონოვ-ერისთავი დანიშნა ტფილისის პოლიცემისტის თანამდებობაზე.

◆ ოთხშაბათს, 14 თებერვლის სხდომაზე, ტფილისის ქალაქის გამგეობამ განიხილა ტფილისის გუბერნატორის წინადადება იმის შესახებ, თუ ქალაქი რა მონაწილეობას მიიღებს ტფილისში სამხატვრო აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის გრაფის ტოლსტოის ინიციატივით განზრახულ საშუალო სამხატვრო სასწავლებლის შესანახად; ქალაქის

გამგეობამ, განიხილა-რა მთელი ამ საქმის შესახებ ცნობები და აგრეთვე ქალაქის სასწავლებელთა გამგე-კომისიის ამ საქმის შესახებ მოსაზრებანი, დაადგინა: გადადებულ იქმნეს ქალაქის მხრით წელიწადში 2000 მანეთი ტფილისში განზრახულ საშუალო სამხატვრო სასწავლებლის შესანახად, თუ დაარსებულ იქმნა ტფილისში, იმ პირობით, რომ აღნიშნულ ფულით ქალაქს შეეძლოს თავისი მხრით იყოლიოს ამ სასწავლებელში თავისი სტიპენდიანტები. გამგეობის დადგენილებას არ დაეთანხმა გამგეობის წევრი ბ. ხოსროვეი, რომელმაც განაცხადა, რომ ჩვენ იმდენს ფულით შემწეობას ვაძლევთ სხვა და სხვა დაწესებულებებს, რომ ქალაქის მხრით შეუძლებელი იქმნება სამხატვრო სასწავლებლისათვის 2000 მანეთის გადადგომა.

◆ ოფიციალური ცნობებით, ტფილისის გუბერნიაში არის 40 სხვა-და-სხვა გვარი საავადმყოფო, რომელთა შინაგან ჯდება ნახევარ მილიონამდე.

◆ დღეს, 16 თებერვალს, მოხდება სხდომა კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების წევრთა, რომელთაც განსახილველად აქვთ რამდენიმე მიმდინარე საქმე.

◆ შინაგან საქმეთა სამინისტროს საბეითალო გამგეობამ შეატყობინა კავკასიის საბეითალო გამგეობას, რომ განსაკუთრებული მოღვაწეობისათვის საქონლის პირთან ბრძოლის დროს საბეითალო ნაწილის მოხელეებს დენიშნათ ფულით დაჯილდოვება.

◆ „ნოვ. ობოზრ.“-ის სიტყვით, მოკლე ხანში ტფილისში ჩამოვა მოსკოვის არხეოლოგიურ საზოგადოების თავმჯდომარე ცნობილი გრაფ. პ. ს. უფაროვისა. პატივცემულს მეცნიერსა და მოღვაწეს საგნად აქვს ასწროს არხეოლოგიური განყოფილება კავკასიის მუზეუმისა.

◆ კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭომ გამოიწვია ერთ-გვარი წამალი, ესრედ წოდებული «Швенофуртской зелени»-ის 100 ფუთი; ეს წამალი მისწრება იმ ხეების გასაწმენდათ, რომელნიც მეტად ფუჭდებათ ერთგვარი ჭიისაგან, რომელიც ისე ხრავს კანსა და ფოთლებს ხისას, რომ რამდენიმე ხნის შემდეგ მთლად ახშობს.

◆ კავკასიის საფოლქსერო კომიტეტმა ნება მისცა სამეურნეო საზოგადოებას გამოიწვიოს 100 ფუთი ეგრედ წოდებულ „პარიზის მწვანისა“.

◆ ოთხ თებერვლის „ცნ. ფურკლის“ №-ში მოთავსებული გეგმონდა ბათუმიდან კორესპონდენტია ილ. ანკისელისა, რომელშიც მოთხრობილი იყო ბეს. ჩაბილამის მოკვლის ამბავი. მეკვლეის გვარი, როგორც ბათუმიდან გვწერენ ეხლა, შეცდომით გეგმონა დაბეჭდილი; დაბეჭდილი იყო: „ისკანდაროვი“, უნდა იყოს: „მაქანდაროვი“. რადგანაც ისკანდაროვი მართლა ყოფილა ბათუმის მცხოვრები, ამიტომ ვიჩქარით გავასწოროთ ჩვენი უნებური შეცდომა, რომელიც მოგვივიდა ცუდად დაწერილის ხელნაწერის გაუგებრობის გამო.

◆ სოფ. ცხრუკეთიდან (ქიათურის საბოქაულო) გვწერენ: „ადგილობრივ ბოქაულის მეცადინეობით ეს სოფელი, როგორც იქნება, ელირსება სამრევლო სკოლას. ამავე ბოქაულის განკარგულებით, გაყვანილ იქნება გზა ამ სოფლიდან ქიათურისკენ. გზის კეთებას უკვე შეუდგნენ. ამ მოკლე ხანში სოფ. კაცხისა და ჩხირთულის ერთკლასიანი სკოლები ორ-კლასიანებად გადაკეთდებიან; გარდა ამისა კაცხის სკოლასთან დაარსდება სამეურნეო განყოფილება“.

◆ ქალაქის გამგეობის დარბაზში, საღამოს 8 საათზე, ოთხშაბათს, 14 თებერვალს, მოხდა შეერთებული სხდომა ქალაქის გამგეობისა და კომისიისა ავკალის ცხენის რკინის გზის კონცენიორეთა განცხადების განსახილველად, ამ გზის ბელგიის უსახელო

საზოგადოებაზედ გადაცემის შესახებ. სხდომა დადგინა: ნება მიეცეს ავკალის ცხენის რკინის გზის კონცენიორეთა განცხადებას. გზა ბელგიის უსახელო საზოგადოებას. ნახმად 1900 წლის 14 იანვარს სხდომაზედ ლეილისა და ამიტომ წინადადება მიეცეს ნიშნულ კონცენიორეთა ინალონ ქალაქის საზოგადოებრივ კონცენიორის ვადის განმავლობაში დადებული გარდასახადი ისე, ყოველ წლებით ამ გარდასახადს ემატებდეს 2000 მანეთი, რაც 30 წლის განმავლობაში შეადგენს 125,000 მანეთს. ცენიორებმა გარდასახადის უზრუნველყოფელად უნდა მოახერხონ, რომ ბელგიის უსახელო საზოგადოებამ წარუდგინოს ქალაქის გამგეობას აქციები 200,000 ფუტის ღირებულებისა ან და ამდენივე ფრანკების სარგებლიანი ქალაქისა, ან უსახელო საზოგადოებამ უნდა მიიღოს ვის თავზედ ეს გადასახადი. ქალაქის გამგეობისა და კომისიის შეერთებულ სხდომაზედ დადგენილებაზედ ავკალის ცხენის რკინის გზის კონცენიორებს უკვე თანხმობა მოუცხადებიათ.

◆ ოთხშაბათს, 14 თებერვალს, გამგეობის სხდომაზედ ქალაქის მოურავმა წამოადგინა პროექტი იმ წესისა, რომელსაც უნდა იქნეს შემოღებული ქალაქის საზოგადოებრივ განყოფილებაში: გამგეობამ, განიხილა რა ეს წინადადება, დაადგინა: 1) ბა არ ექმნეს ტენიკოსებს დაიწყონ მუშაობა, ვიდრე ამაზედ გამგეობის წევრი რილობით არ დართავს ნებას, საგანგებ შემთხვევაში კი შეუძლიან მუშაობის დაწყება; ეს დაუყოვნებლივ უნდა აცნობდეს გამგეობის წევრს; 2) მუშაობისათვის საჭირო ხარჯთ-აღრიცხვა უნდა შეადგინოს განყოფილებას მოანგარიშე ბუხალტერმა წარუდგინოს წევრს, რომელიც შემდეგ ბას დართავს სამუშაოსათვის საჭირო ღირსების მიღებას; 3) 300 მან. ღირებული საშუალო შეუძლია მიიღოს 2 ტენიკოსმა, 10 მან. ქალაქის ინჟენერმა და 2 ტენიკოსმა ხოლო 1000 მან. მეტის სამუშაოს კომისიის გამგეობის წევრმა, ქალაქის ინჟენერმა და 2 ტენიკოსმა.

◆ ამავე სხდომაზედ ტფილ. ქალაქის გამგეობამ განიხილა მოურავისავე განცხადება ქალაქის ქუჩების დაწმენდა-მორწყვის წესის მოღების შესახებ. გამგეობამ სრულად მიიღო მოურავის წინადადება, რომლითაც იქნეს შემოღებული შემდეგი წესი: ქალაქის ქუჩები მორწყვა-დაწმენდის საქმე ექმნება მინდობილი ქალაქის საღმრწენო განყოფილებას ტენიკოსს ბ-ნ მ. პ. ოგანჯანოვს; ქუჩები გაწმენდა-მორწყვის ზედამხედველი წინააღმდეგ ტენიკოსს, თუ რომელი ქუჩა მორწყვა-დაწმენდა საჭიროა; ამის და მით გამოიანგარიშებენ რამდენი მაშინა ბოჩები იქნება საჭირო და შეატყობინენ ცეხაუზის ზედამხედველს, რომელსაც უნდა წინადადებდეს შეამზადოს ყველა საჭირო მასალები ქუჩების სარწყავ-დასწმენდასა ყველა გასაწმენდ-მოსარწყავ ქუჩებზედ ეცნობება აგრეთვე ქალაქის გამგეობას.

◆ ტფილისის მარიამ-მაგალინის მთავარის პროექტის შედგენა მიენდო სანიტარო საეპიდო საბჭოს.

◆ ლაზარევის ქუჩის (VII ნაწ. ავკალის) მცხოვრებთ უზრუნველათ კავკასიის მთავარმართებლისათვის, რათა გაანთავსოთ ისინი ქუჩის გაწმენდის ვალდებულებისაგან.

◆ მიმდინარე წელს ნიკოლოზის აკადემიაში შემსვლელ აფიცრებს გამოსცდეს ახალის პროგრამის მიხედვით. ჯარის უზრუნველათ პირველ ივლისამდე უნდა შეეცადონ აკადემიის უფროსს ცნობები სახებ იმ ოფიცრებისა, რომელთაც ჰსურს სააკადემიო ეგზამენების დაქვერ. ეგზამენები დაიწყება აკადემიაში 20 აგვისტოს.

◆ პოლიციის მე-9 ნაწილში, თუმანოვის ქუჩის პოლიციის მოხელის გავლოშელს უნდავეს ვიღებოდეს ვალდებულები კაცის გვამი, როგორც ეტყობა, ასე 40 წლისა უნდა ყოფილიყოს. მიხეილის სამე-

ლოში შემოღობილით გარდაცვალებულს გვამში და
მოქონილი, რომ იგი ავადმყოფობისგან გარდაც-
ვლა შეეძლო. პოლიციამ საშუალება მიიღო გარ-
დაცვალების ვინაობის გამოსარკვევად.

პროპიონი

თელავი. 9 თებერვალს აქაურ წმ. ნ. დე-
თას სასწავლებელში გამართულ იქმნა საუწყუი-
წარმადგენი. დადგეს ორი თითო მოქმედე-
ნი ზეის ქართულ და რუსულ ენებზე. მონაწი-
რებს იღებდნენ თვით ამ სასწავლებლის მას-
წლები. მოწვეულნი იყვნენ საუბრებლად საზა-
რ სტუმრები. რასაკვირველია, დაესწრნენ პო-
ლიტიკ. წარმადგენს ერთობ რიცხვად მაიანა.
ქალ ბაგუშვიტი კარგნი იყვნენ თავ-თავანთ რო-
ლებში. წარმადგენის დაწყების წინ და შემდეგ
არჩეულმა მოწვეუთა გუნდმა მშვენივრად
ასრულა რამდენიმე სიმღერა. გუნდს ლიტერატუ-
რულ მათივე ცალკის მასწავლებელი ბ.ნი
გულდანი.

მადლობის ღირსნი არიან: ქ.ნი განსვენისა,
მოქმედე უფურადღებოდ არ სტუმრებს მასწავ-
ლებლებს და მათ გართობაზედაც ფაქტობს
ზრუნავს ხოლმე. —სასწავლებლის უფროსნი
მასწავლებელნი ქაღნი, რომელთაც არ დაი-
წყეს შრომა და მეცადინეობა წარმადგენის
მართვაში.

დამსწრე ქალთაგანი

მ. ოზურგაძე. 9 თებერვალს აქ «გური-
ის საგარეო-სამრეწველო ამხანაგობის შუამავა-
ლისა სადგომში ამ ამხანაგობის წარმომადგენელ-
თა კრება იყო. კრებას დაესწრა 21 წევრი. კრე-
ბის თავმჯდომარედ ხმის უმეტესობით არჩეულ
ქმნა თავ. ნიკოთაშვიდი. ამ კრებას ბევრი რამ
ნდა განხილდა, მაგრამ საქმე ისე დატრიალდა,
რომ უმთავრესი კითხვები, რისთვისაც ეს კრე-
ბი მოწვეული, განხილული დარჩა. რო-
გორც უკვე იცის მითხველმა საზოგადოებამ,
ბ.ნი სოფ. ჭეიშვიდი, გამე ამხანაგობისა, თა-
ვისის ნებით წავიდა საზღვარ-გარე; მის წა-
ვლას მოჰყვა ბევრი მითქმამათქმისა, რის შედე-
გად იყო ახალი სარევიზიო კომისიის არჩევა
აი, ამ ახლამ «რევიზორებმა», განხილეს-რა
ამხანაგობის საქმეები, საჭიროდ სცნეს მოწვევა
წარმომადგენელთა კრებისა და მოსსენების წა-
თხზვა. უკვლახი მოველოდით, რომ მოსმენილ
ქმნებოდა ეს მოსსენება, მაგრამ ეს ასე არ მო-
ქმნა; უმრავლესობამ და მათ შორის რევიზორე-
ბიც, ამ მოსსენების წაკითხვა ამ ხანად საჭი-
როდ არ სცნეს. მხოლოდ კრებამ განმარტებით
თხოვა სარევიზიო კომისიის წევრთა გვლავად
ფელ-უფროსად აღეგნონ ამხანაგობის საქმეებს და
თავისი მოსსენება უფრო შეესაბამებოდა წარმოუ-
დგანის კრებას, როცა მმართველი დაბრუნდება.

დარჩა ამ კრებას მხოლოდ ერთი საქმე გადა-
სწავლად. ეს საქმე იყო გამგეობის წევრის
ბ.ნი მარგალიტაძის ნაცვლად სხვა წევრის არჩე-
ვა. ბ.ნი მარგალიტაძე წყაღად-ნახევრად რაც
ამხანაგობას ემსახურებოდა; ეხლა ის სხვა ადგი-
ლას იქმნა გადაყვანილი..

ბ.ნი კიკელიძე განუცხადა კრებას, რომ ის
მისრულებს ამ თანამდებობას, მხოლოდ მმართვე-
ლის დაბრუნებამდე და ითხოვა, რომ ეს მისი
განცხადება შეეტანათ საქმეში.

ა. წულაძე

სოფ. ბაბანი. (ქუთაისის მაზრა) ამ სო-
ფელში ცხოვრობს ერთი საწყადი გლეხი, გვა-
რად ხეიანა. ამ გლეხის საქმე თითქმის 12-13
წელიწადია, რაც იარაღი დარჩა—თუ სივდიდით,
თუ სხვა ზარალით და 1889 წელში იგი იძუ-
ლებული შეიქმნა სამოსხლო და საყანა ადგილე-
ბი დაეკარგებინა ქუთაისის სათავად აზნაურთა ბან-
კში. გამოტანილი 500 მანეთი თავის მეფალებს
დაურთავა. ამის შემდეგ განუდო 11 წელიწად-
მა, ხეიანას შექონდა ბანკში სარკველი. სექტემ-
ბრის 11-ს წარსულ 1900 წლისა ბანკის მმარ-
თელობას დაუნიშნეს საჯარო გაჭრობა მამუ-
ლებზედ. განსაუდ მამულებითა შორის ხეიანას
მამულები შეუტანიათ. ეს ამბავი ხეიანას არ სდო-
ბია, რადგან გაჭრობის უწყება ბანკისაგან არ ჩა-
ტარებია.

ამ შემთხვევით ისარგებლა ერთმა ჯგანშიდვე
მცხოვრებმა თავადისშვილმა ვლადიმერ ფაღავამ.
როგორც ზევით მოგვასწავთ, თავნი ვაჭრი იყო
460 მანეთი, შესატანი სარკველი 43 მანეთი,
სულ 503 მანეთი. და თავადმა ფაღავამ დაინარ
ხუნა მამული 503 მანეთში, ბანკს კი წარუდ-
გინა სარკველი 43—მანეთი. ხეიანას მამული
ღირს 3,000 მანეთი მაინც. ამ ჯგანთან ბანკის
თავნი ვაჭრი 500 მანეთი რომ გამოგონებოთ,
დარჩება 2500 მანეთის მამული. აი ეს 2,500
მანეთად დარებული მამული გაუიდა ხეიანას
სამ მანეთში!..

ხეიანამ ეს ამბავი მაშინ გაიგო, როცა ბანკში
40 მანეთს შეტანას უპირებდა.. იქ, ბანკში,
უთხრეს ხეიანას: «ქენი მამული თუმა ფაღავამ
დაინარჩა გაჭრობით, მაგრამ ნუ გეშინიან, ის
თქვენებური კაცია, ცოტა რამ მის შემოტანილ
ფულს 43 მანეთს დაუმატე და არ წაგართმევს
მამულსა..»

გულ შემოერიდო, საბრალოდ ატირებული
ხეიანა ქუთაისიდან ჯგანში მიაშურებს, მივა
ფაღავასთან და ქუდ მოხდილი შეხვეწება: «ბა-
ტონო ვლადიმერ, არ მიაღატაკე, ღვთის გუ-
ლისათვის, რაც შეგეტანია, ის მიიღე ჩემთან და
ამას გარდა კიდევ მამისხურე სინდისის ქვეშა
ამაზედ გულმოსული თავადი ფაღავა ფესებს
დაუბრახუნებს და ლანძღვა გინებით თავიდან
მოიშორებს. საბრალო გლეხი იმედ დაკარგული
მოშორდა ფაღავას. ამის შემდეგ თითქმის 5
თვე გათვალა, რაც მთელი ჯგანში მცხოვრები
აზნაურთა ქაჯავები დაიძლენ ფაღავასთან მო-
ციქვლობით, მაგრამ ამ საქმის გათვალის არა
ეშველა რა.. ზოგნი ურჩევენ ფაღავას სინდი-
სიერათ მორიგებას, მაგრამ საუბედურთ ზოგ-
ნი კი უსინდისოთ ურჩევენ: გაჭრადი, ნუ და-
ზოგავ ხეიანას, ის ეპასხათ, თუ მოგცეს 500
მანეთი გაურიგდო, ან რაჯა აქ, არ მოგცეს...
ფაღავამ ამ უკანასკნელთა რჩევას დადგომია
და ამბობს: «მომცემი 500 მანეთს, გავირიგ-
დებოთ, არა და—მამული ჩემია». როგორც ამ-
ბობენ.. თურმე შიგ ბანკში ეთეილან ისეთი
პირები, რომელნიც ამისთანა შემთხვევით სარ-
გებლობენ და ჯიბეებს ივსებენ, ე. ი. თუ ფაღა-
ვასთანაგვამ გლეხებს ტყავი გააძვრეს, ის ტყავი
ნახევარი ფაღავებისთანაგვამსა, ხოლო ნახევარი
იმ ვაჭრებთან, რომელიც ბანკში არიან ეთეილ
დდე და ჯაშუშობენ.. და თუ ეს ასეა, ბანკის
გამგეობა რას უუყრებს!..

როგორც ვიცით, ახალი კანონი გამოცემული,
რომლის ძალით, უკვლა ის პირნი, რომელნიც
სარკველს 12 მრგველზედ შეტეს აიღებენ,
მეფისშეთ არიან ცნობილი და უნდა დაისჯონ.
ნუ თუ თ. ვლადიმერ ფაღავა, რომელიც 43
მანეთში 500 მანეთს თხოულობს და ახლეჩებს
ხეიანას, მეფისშეთ შეეტეს არ არის? რა
გულქვა უნდა იყოს ადამიანი, რომ მამული წა-
ართვას ხეიანას, რომელსაც 10 სული ადამიანი
ქვაეს სარჩენი. სად წავიდეს, ვის მიჰმართოს?!

ჭურთაგული

მ. სიღნაღი. სიღნაღის ჩვეულებრივი სი-
ხუმე მოძრაობით ოდნავ მაინც დაიწყო უკვლი-
ერში. უკვლიერის ხუთშაბათს, 8 თებერვალს,
სომხური წარმადგენი იყო გამართული. თებერვ-
ლის 10 ში კი, შაბათს, სიღნაღის სამოქალაქო
ვაჟთა და ქალთა სასწავლებლების მოსწავლეებმა
წარმადგენ-სიმღერები გამართეს. წარმადგენ-
ცა და სიმღერებიც მარტო რუსულ ენაზე იყო...

უკვლიერის მხარელები და ხალხის სეირობ-
ა, რომელსაც მშვენიერი მზიანი დღეები ხელს
უწყობდა, დაბოლოვდა არა სასიამოვნო ამბით.
არშაბათს, როდესაც მთელი სიღნაღის ქაჯაქი
გარედ გასულიყო სასეიროდ, რამდენიმე მო-
ქმედე კანტარები ფაქტობით დასეირობდნენ
იქვე არეულ ხალხში. ერთმა მეეტლემ ცხენის
თავი გვადარ შეუკავა და ერთ ჰატარ ვიდაც სა-
ამაგის ემაწიდა ზედ გადატარა. ემაწილი
ძრიელ თქმე დაშავდა. მეეტლემ მობრუნ-
ებლი და არხეინად წაბრძანდნენ ისევ სიმდე-
რით.

შორეული

სოფ. კარდინანი. აქ ერთი შესანიშნავი
ქურდობა მოხდა უკვლიერში: ვიდაც თავზე სელ-
ადებული 8 თებერვალს, დამით, კვლევისა გა-

ცარცეს მღვდლის ფსალაძის სამრევლოში. რა-
გორც ეტყობა, ამ ბოროტ-მოქმედთ იმდენად
ქნებით სარგებლობა არ სდამებიათ, რამდე-
ნად სარწმუნოებისა და წმიდა ნივთთა და სა-
განთა დამცობა, ახუნდა აგდებო. კვლევისა კა-
რი გაუტყნიათ, კვლევისა ნივთები აურეკა-
ურეკათ, სანთელი დაუსრეს-დაუმტრეკათ, აქა-იქ
მიუყრათ და წაღებთ კი მარტო ერთი ოფარი და
სასარგება წაუღიათ. დანარჩენი ნივთები—ბარძიმ-
ფეშეში, სხვა ლისიანი ნივთები და ნაღდი ფუ-
ლი კი იქვე დაურთვეს. ტრავზიდან საიდუ-
მლო ნაწილებზე გადართებული ბაღდადი აუღიათ.
თვით ნაწილები მიუბნევათ ჭ მერე არხეინათ წასუ-
ლან. კარები კი ისევ დაუგეტნათ, ჯერ აჩნაბდნენ
დამსაჯენი არაფერ ადმოჩენიათ. საჭირო კია
ამ არა ჩვეულებრივი აჯაკობას სასტიკი ურად-
ღება მიეჭეს და ბოროტ მოქმედნი სასტიკით
დაისაჯნენ.

საზოგადოებრივი განგვასამართლოს

(ნაფიც ვეფ. კვირკველის წერილის გამო)

ადვოკატთა კრებული—საზოგადო ხასიათ-
ის დაწესებულება; ნაფიც ვეჭილს საზო-
გადოება მიანდობს ხოლმე თავისი მძიმე
საქმეების დატყვას, და მისს მოღვაწეობას აზ-
რად უნდა ჰქონდეს აღმოუჩინოს დახმარება
მართლ-მსჯელობას. ამიტომაც ვალდებუ-
ლია ისე მოიქცეს, რომ საზოგადოებაში
მოიბოვოს ჯეროვანი პატივისცემა არა მხო-
ლოდ როგორც ნაფიცმა ვეჭილმა, არამედ
საზოგადოდ, როგორც კერძო კაცმა. ვინც
ამ წესს დაარღვევს, იგი გააცუდებს იმ
ნდობას, რომელსაც ნაფიცის ვეჭილის სა-
ხელს უტყადებს კანონი და საზოგადოება—
ამ გვარი დარღვევა წესისა საზოგადოების
ინტერესებს ეხება, რასაკვირველია საზო-
გადოებისაგან დაზარალებული შეიქმნება.

ამიტომაც ვითხოვ ნება მომცეს პასუხი
გავცე იმ ბრალდებას, რომელიც გამოთქვა
ბეჭდვითი სიტყვით ჩემს შესახებ ნაფიცმა
ვეჭილმა კვირკველიამ. და წარმოვადგინო
საბუთები იმის გამოსარკვევად, თუ რომელი
ჩვენგანი არღვევს ზემო გამოთქმულ წესს,
მე თუ ბ. კვირკველია.

„ნოვოე ობოზრენიეში“, დასტამბულ წე-
რილში ნაფიც ვეჭილი კვირკველია დიდის
გაბედულობით მარბალებს, ვითომც ცი-
ლი შემეწამებინოს და აღმოუთებული
(თუმც ეს აღმოუთება ძალიად დაწმენილია,
როგორც ქვევით დავინახავთ) უარსა ჰყოფს,
„ფიქტიურ პირობის წერილში“ არავითარი
წილი არ მიღვესო. აქ იმ ფიქტიურ ნასყი-
დობის საბუთება ლაპარაკი, რომლის მო-
სპობის შესახებ თუმანოვების საქმეს მე
ვიცავდი. რათა ყველასათვის ცხადი შეი-
ქმნეს, რომ ბ.ნი კვირკველიამ სრულიად
ტყვილად და თანაც ცბიერად ასტყვა ზა-
რი და ზეიმი, ამის დასამტკიცებლად
ვაგზავნი „ნოვ. ობოზრენიე“ ს რედაქციაში
დამოწმებულს პირს იმ პირობის წერილი-
დან, რომელიც არის დაწერილი 9 ივლისს
1898 წელს და ბ. კვირკველიას საკუთარს
ხელთ არის მოწერილი და აგრეთვე პირს
ქუთაისის საოლქო სასამართლოს 1900 წ.
8 დეკემბრის გარდაწყვეტილებიდან. ამ სა-
ბუთებიდან ნათლად სჩანს, რომ ბ. კვირ-
კველიამ თავს იღვა თ. გურიელის და
ვაქარ თუმანოვთა მამულის დაგირავება სა-
ხელმწიფო სათავად-აზნაურო ბანკში და
მოითხოვა მათგან გასამრჯელო 10%, ხოლო
თუმანოვებს დაავალა ფიქტიურად მიეციდათ
მამული თავად აზნაურობის წოდების პირი-
სათვის, რათა ამით შესაძლებელ ექმნა იმ
კანონის შემოვლა, რომლის ძალითაც სათა-
ვად-აზნაურო ბანკში არა-თავად-აზნაურთა
მამულს არ იღებენ. თუმანოვებმა ამ პი-
რობის აღსასრულებლად ერთის თავადის
სახელზე გააკეთეს ფიქტიური ნასყიდობის
საბუთი. ხოლო როცა ამ ფიქტიურმა მყი-
დველმა მამულის მითვისება მოისურვა, სა-
სამართლომ ჩემის თხოვნის თახანად, ეს ნა-
სყიდობა მოსპოა.

რიგიანია ის თუ არა, რომ ნაფიც ვე-
ჭილი ჩაერიოს ისეთს პირობაში, რომელსაც

აზრად აქვს კანონის გვერდის აქცევა და
ცილის ვწამებ თუ არა კვირკველიას ამის
განსჯა საზოგადოებისათვის მიმინდია. მა-
გრამ ბ.ნი კვირკველია, რომელიც წერილში
დებო, რომ, მისის აზრით, 25 ნოემბრის
სათავად-აზნაურო კრებამდე, ვითომც მე
„დაბეჯითებით ვსთხოვდი გუბერნიის მარ-
შლის თანამდებობის აღმასრულებელს თავ.
დ. ნიჟარაძეს ნება მოეცა კვირკველიას სა-
თავად-აზნაურო კრებისაგან გამორიცხვის
შესახებ აღმედრა ლაპარაკი, მაგრამ ეს ჩემი
თხოვნა თ. ნიჟარაძემ, ვითომ, არ შეიწყნა-
რა“. ეს ნამდვილად რომ ასე ყოფილი-
ყო, ჩემთვის საჭირო არ იქნებოდა ამის
უარისყოფა, იმიტომ რომ არაფერს სა-
ძახისს ამამი არა ეხედოვ, რადგანაც,
კანონის ძალით (158 მუხლი IX ტ. კან.
წოდებითა შესახებ 1876 წ. გამოც.) თავად-
აზნაურთა კრებას აქვს მინიჭებული უფლება
თავისის წრიდან გამორიცხოს ესა თუ ის
პირი, რომელიც მას უსინდისო მოქმედ-
ბის ჩამდენად მიიჩნია. მაგრამ, მიუხედავად
თ. ნიჟარაძის წერილისა, რომელიც ჩემს
მოწინააღმდეგეს სრულიად ტყვილად მია-
ჩნია „დაურღვეველ“ საბუთად, მე არ შე-
მძლო მიგსულიყავ თ. ნიჟარაძისთან იმ
თხოვნით, რომელსაც მაწერენ, იმიტომ,
რომ თვით თ. ნიჟარაძე ძალიან გულითა
სთხოვდა ყველას კერძო სხდომებზედ. კვირ-
კველიას თავად-აზნაურობის წრიდან გამო-
რიცხვას და პირიდებოდა, როგორც თავი-
ჯდომარე, დავცხმარებოთ ამ საქმეშიო, და
მეორედ, იმიტომ, რომ 25 ნოემბრის, სხდო-
მის განხილვის, გარდაწყვეტილი იყო
ამ საგანზე ლაპარაკი არ აღძრულიყო, რად-
გან ვიცე, რომ თ. ნიჟარაძეს გუბერნიის
მარშლობაზე უნდოდა კენჭის ყრა და ამიტომ,
ზოგიერთთა აზრით, ეს საქმე დასახლებუ-
ლის კანდიდატების არჩევნებზე იქონიებდა
გავლენას. ყოველს შემთხვევაში, თ. ნიჟა-
რაძის ბარათის დასაფასებლად,—თუ კი ეს
წერილი ნამდვილად თ. ნიჟარაძეს ეკუთ-
ვის, არ შემოძლია არ აღვნიშნო, რომ იგი
იმ დროშია შექმნილი, როცა მე და თ.
ნიჟარაძეს შორის გამწვავდა დამოკიდებუ-
ლობა, რადგან მე უარი განვუცხადე იმის
თავმჯდომარეობის ქვეშ რაიმე საქმე გან-
მეხილა. ესლა დაუბრუნდეთ ბ. კვირკვე-
ლიას მსჯელობას იმ სამართლის გვარის
შესახებ, რომელმაც უნდა გასამართლოს
ჩვენს შორის ჩამოვარდნილი უთანხმოება.
მართალი მოგახსენოთ, მეტად მიძნელდება
იმის წარმოდგენა, თუ რამ ალაპარაკა ამ-
ნაირად ბ. კვირკველია. თვით ელემენტა-
რულის გარემოების უცოდინარობამ, თუ
ბოროტმა განზრახვამ—მტერის ქარბუქი
ააყენოს და იმ საზოგადოებას, რომელსაც
არა აქვს საგნებით შეგნებული სპეციალუ-
რი საგანი, თვლები მტერით დაუბრმავოს.
მაგალითად, ბ კვირკველია მიჩნევს მი-
მართო საზოგადო კრებას ქუთაისის ოლქის
სასამართლოსას, როგორც ზნეობრივ სასა-
მართლოს და უთუოდ ან არ იცის და ან
თვლებს გვიხვევს, რომ მოქმედება ოლქის
სასამართლოსისა, როგორც ოფიციალურის
დაწესებულებისა, სრულიადაც არ არის და-
მოკიდებული კერძო პირთა შეთანხმებაზე,
არამედ კანონიერის საბაბით არის განსაზ-
ღებული (თუ ვინმე საჩივარს განაცხადებს
ex officio). მას შემუშლიან ნაფიც ვეჭილის
ისეთი მოქმედება განიხილოს, რომელიც
მისის მარწმუნებელის ინტერესს არღვევს
და რომელიც ჩირქსა სცნებს მის წოდებას,
(2 პ. 367 მ. სასამართლო. დაწეს.) ანა და
ისეთი მოქმედება, რომელიც საზოგადოე-
ბაში სახელს უტყეს ნაფიც ვეჭილთა კორ-
პორაციას.

ჩემის აზრით; იმ მოქმედებით, რომელთა
ჩადენასაც მე მებრალვებს ბ. კვირკველია
და რომელთა აზრით მისი პირადი შეურაცხ-
ყოფა უნდა იყოს, სრულიადაც არა აქვთ
ზემო აღნიშნული თვისება, მაგრამ, თუ
მაინცა და მაინც ბ. კვირკველიასა ჰგონია,
რომ ამ საქმეს აქვს ეგრეთი ხასიათი, ვინ
უშლის წაბრძანდეს და შეიტანოს ჩემზე
საჩივარი ოლქის სასამართლოში.

სტამბაჲ წიგნების გამომცემ. ქართ. სამხ-ბისა, ვანქის დიდი ქუჩა, № 27.